

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 10Ps/20/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8325201726
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Gildeinová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2025:8325201726.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ivetou Gildeinovou v právnej veci opatrovanca: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XX, D. E. F. F. A. G., H. XXX, A., I. J. C. XXX, za účasti opatrovníka: Domov sociálnych služieb A. G., H. XXX, A., o návrhu: E. F., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom K. X, L., t.č. H. XXX/X, M., B., v konaní o zmenu opatrovníka takto

rozhodol:

Súd návrh navrhovateľky na zmenu opatrovníka, doručený súdu dňa 2.7.2025 zamietla.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka E. F., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len ako „navrhovateľka“) doručila Okresnému súdu Humenné dňa 02.07.2025 návrh na zmenu opatrovníka pre A. B., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len ako „opatrovanec“) a navrhovala ustanoviť za opatrovníka seba. V návrhu uviedla, že je sestrou opatrovanca. Dlhodobu nemali spolu kontakt. Po dlhšej dobe sa spolu skontaktovali cez telefón, sestra ju s ním skontaktovala a vždy je rád, že má niekoho a nie je sám. Zostali sami bez otca a mami, každý má svoj život. Súrodenci žijú v zahraničí v Belgicku. Navrhovateľka tam žije viac ako 15 rokov, má svoj byt a robí už 5 rokov v jednej firme. Navrhovateľka by si chcela zobrať svojho brata do opatery, aby bola jeho opatrovníčka, aby sa o neho starala lebo nemá nikoho len ju a jej nevlastné sestry nejavia žiaden záujem. Navrhovateľka si je vedomá jeho zdravotného stavu, že má schizofréniu. Aj ich otec mal schizofréniu a bral lieky a bolo všetko dobre. Navrhovateľka chce opatrovancovi pomôcť a starať sa o neho.

2. Dňa 23.07.2025 bolo tunajšiemu súdu doručené vyjadrenie opatrovníka k návrhu na zmenu opatrovníka na navrhovateľku pani E. F., ktorá aktuálne žije v Belgicku. Dňa 27.4.2010 bol opatrovanec pozbavený spôsobilosti na právne úkony nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia Okresného súdu Rožňava sp. zn.: 11Ps/3/2010-28 (právoplatné dňa 3.5.2010) - opatrovníkom pána B. bola Psychiatrická liečebňa Plešivec. Dňa 20.10.2011 Okresný súd Spišská Nová Ves zmenil rozsudok OS Rožňava a pozbavenému ustanovil za opatrovníka B. A. H. - sp. zn.: 13P/215/2011-17. V roku 2012 boli podané dve žiadosti o zmenu opatrovníka pre opatrovanca A. B. a to na návrh N. O. a súčasne E. F.. Okresný súd Spišská Nová Ves konanie spojil na spoločné konanie pod sp. zn.: 15P/32/2012-49. Súd návrh pani E. F. zamietol z dôvodu opakovaného neprevzatia súdnych zásielok a za opatrovníčku určil tetu opatrovanca N. O..

Dňa 1.8.2018 Okresný súd Humenné rozhodol, že uvoľňuje z funkcie opatrovníčky pani O. a ustanovuje za opatrovníka E. A. G., H. XXX/XX, XXX XX A. - Sp. zn.: 10Ps/10/2018-35. Dôvodom bola nespolupráca pani O. so zariadením. Opatrovanec trpí vážnym psychiatrickým ochorením - schizofréniou, má dlhodobé psychiatrické záznamy, opakovane bol hospitalizovaný, absolvoval liečbu pomocou elektrokonvulzívnej terapie. V minulosti sa viackrát pokúsil utiecť zo zariadenia a je potrebná zvýšená kontrola a odborný dohľad. Vyžaduje si pravidelnú medikáciu a bezpečný režim. Je pod pravidelným psychiatrickým dohľadom A. P.. Bol zaradený do VI. stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby. Opatrovanec je odkázaný na pomoc v rámci sebaobslužných úkonov, v rámci starostlivosti o domácnosť,

v oblasti základných sociálnych aktivít a je odkázaný na nepretržitý dohľad pri väčšine činnosti. Opatrovanec bol v pravidelnom telefonickom kontakte s pani O., tá si ho raz za dva roky brávala na víkend do rodinného prostredia. Návšteva bola plánovaná na dva týždne ona ho však po víkende priviezla späť do zariadenia s tým, že je nezvládnuteľný a nerešpektuje ju. V roku 2024 pani O. zomrela a pán B. sa snažil nadviazať kontakt s pánom O. (manžel zosnulej). Zariadenie sa snažilo o získanie kontaktu na pána A. O. z obce F. a požiadali o súčinnosť obec. Pán O. nemal záujem o kontakt s opatrovancom. Obec kontaktovala zariadenie s informáciou, že opatrovanec má súrodencov, ktorí dlhší čas žijú v Belgicku. Zamestnanci zariadenia kontaktovali pani A. I. (nevlastná sestra) žijúcu v Belgicku, ktorú našli cez sociálnu sieť a umožnili prijímateľovi komunikovať s rodinou prostredníctvom videohovorov cez aplikáciu Messenger v ním dohodnutom termíne a čase. Osobný kontakt prijímateľa a sestry navrhovateľky E. F. neevidujú od kedy je prijímateľ umiestnený v ich zariadení, vždy je to len videohovor resp. skupinový videohovor, ktorý trvá cca 15 minút raz týždenne. Nie je známe, či by vedela zabezpečiť adekvátnu psychiatrickú starostlivosť na úrovni, ktorú prijímateľ sociálnej služby aktuálne dostáva.

3. Na preukázanie tvrdeného opatrovník doručil spolu s vyjadrením zo dňa 22.07.2025 potvrdenie od A. P. a žiadosť o súčinnosť – obec Smolník.

4. Dňa 19.09.2025 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol vypočutý zástupca opatrovníka A. D. C., nar. XX.X.XXXX, ktorý k veci uviedol, že je riaditeľom zariadenia od roku 2018 s tým, že v čase, keď prevzal zariadenie, p. B. už v zariadení bol umiestnený. Ich zariadenie je väčšie, má 120 klientov, takže on nemá vedomosť o každom jednom klientovi, ale na p. B. sa informoval a má vedomosť o tom, že jediný kontakt mal s tetou a s ujom. Teta však už zomrela. Po jej smrti za pomoci starostu sa podarilo kontaktovať údajne nevlastnú sestru, teda navrhovateľku a p. F. sa vyjadrila v tom zmysle, že by si ho aj zobrala, avšak osobne nikdy p. B. nenavštívila. Komunikujú spolu iba prostredníctvom videohovorov. Zabezpečili p. B. tablet, aby s ňou mohol komunikovať. Ona údajne žije v Belgicku ale bližšie informácie o nej nemá, možno by tieto informácie vedela poskytnúť sociálna pracovníčka.

Na tomto pojednávaní bola vypočutá: A. N. Q., nar. XX.X.XXXX, ktorá uviedla, že pracuje v zariadení ako sociálna pracovníčka posledné tri roky. Do jej skupiny patrí aj p. B.. Mal opatrovníčku p. O., ktorá však zomrela a manžel p. O. s nimi už nechcel komunikovať ani ohľadom ostatných príbuzných, takže keďže p. B. sa chce kontaktovať s príbuznými, tak im pomohol s vyhľadaním príbuzných starosta obce. Cez facebook si vyhľadali p. F., ktorá je údajne sestrou p. B.. Títo dvaja spolu komunikujú cez videohovor. V poslednom čase sú tie intervaly kratšie tak dvakrát do týždňa. P. B. komunikuje s p. F. na svojej izbe a oni do tohto rozhovoru nezasahujú. P. F. sa s p. B. nikdy osobne nestrela aj keď jej bolo povedané, že jej môže byť umožnené, aby si ho zobrala na pobyt u seba doma, čo raz aj chcela urobiť, ale informovali ju o skutočnosti, že v zariadení sa vyskytlo kožné ochorenie, takže od toho upustila. Poukazujú aj na skutočnosť, že p. B. berie pravidelne lieky pod dohľadom lekára. Ide o psychiatrické lieky, domnieva sa, že sú to aj injekcie, takže aj s týmto by mala byť p. F. uzrozumená a mala by mať o podávaní týchto liekov nejaké vedomosti.

5. Dňa 26.11.2025 sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie vo veci, na ktorom bola vypočutá A. N. Q., nar. XX.X.XXXX, ktorá k veci uviedla, že je sociálnou pracovníčkou DSS Medzilaborce, zariadenie Habura. Pani navrhovateľka komunikuje telefonicky s opatrovancom A. B. naposledy včera, kde chcela komunikovať aj s nimi, pričom uviedla, že na to, aby si mohla zobrať opatrovanca do Belgicka potrebuje väčší byt, pretože opatrovanec potrebuje samostatnú izbu. Takže momentálne si hľadá väčší byt a potom by opätovne požiadala o zmenu opatrovníka.

6. Podľa § 10 ods. 2, 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len OZ), ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí. Súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

7. Podľa § 26 OZ, pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za nich ich zákonní zástupcovia.

8. Podľa § 27 ods. 2 OZ, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

9. Podľa § 248 ods. 1, 2 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

10. Podľa § 272 CMP súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

11. V danej veci mal súd z vykonaného dokazovania za preukázané, naposledy bolo tunajším súdom rozhodované o opatrovancovi rozsudkom zo dňa 01.08.2018, ktorým súd zmenil rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves č. 15P 35/2012 zo dňa 6.3.2013 tak, že z funkcie opatrovníčky pre pozbaveného A. B., nar. XX.X.XXXX uvoľnil N. O., nar. X.X.XXXX, bytom F. XX a do tejto funkcie ustanovil Domov sociálnych služieb A. G., H. XXX, A., ktorý je oprávnený a povinný pozbaveného zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach a dbať pritom na pokyny súdu. Navrhovateľka svojím návrhom zo dňa 22.06.2025 žiadala, aby bola ustanovená za opatrovníka pre opatrovanca ona ako sestra opatrovanca a zároveň chcela opatrovanca prevziať do svojej starostlivosti. Navrhovateľka však po podaní návrhu, už so súdom na výzvu nekomunikovala a ani sa nedostavila na nariadené pojednávania. Súd zdôrazňuje, že pri obmedzení práv osôb resp. s tým súvisiacimi konaniami sa ex constitutione primárne sleduje záujem dotknutého človeka a až následne záujem verejný, či tretích osôb. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrhu navrhovateľky nie je možné vyhovieť, nakoľko nebolo možné zistiť, či by bolo v možnostiach a schopnostiach navrhovateľky zabezpečiť adekvátnu psychiatrickú starostlivosť pre opatrovanca, ktorú aktuálne dostáva v E. F. F. A. G.. Zároveň súd dodáva, že aktuálny opatrovník svoju funkciu vykonáva riadne a v záujme opatrovanca. Vzhľadom na uvedené a s ohľadom na najlepší záujem opatrovanca súd návrh navrhovateľky zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.